

Jak poslouchat kázání

Rožnov, Střítež: 8.7.2018

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Sk 17, 16 – 34

Text: 2 Tim 3, 16 – 17

Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu.

Sk 2, 37 *Když to slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: „Co máme dělat, bratři?“*

Petrovo kázání v Jeruzalémě o letnicích po seslání Ducha svatého se považuje za první kázání církve. Ale že přitom opravdu působil Duch svatý, nepoznáme podle Petrovy kazatelské erudice, nýbrž podle reakce posluchačů: Když to slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: „Co máme dělat, bratři?“ To je adekvátní reakce na kázání. Žádné: „Dnes se ti to, Petře, povedlo.“ Nebo: „To bylo zajímavé, to jsem nevěděl.“ Nýbrž: „Co teď – my – máme konkrétně dělat?“ Slyšeli jsme dnes kázání, přijdeme domů z kostela, a jak s tím, co jsme slyšeli, máme teď naložit? Co teď máme dělat? Máme dělat jakoby nic a jít normálně vařit oběd? O prvních posluchačích kázání jsme četli: „Když to slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: „Co teď máme dělat, bratři?“ Vyvolat u posluchačů tuto otázku, to je cílem zvěstování Božího slova. S tímto záměrem se zvěstuje a poslouchá kázání. Aby se pak šlo něco dělat.

Nad účelem zvěstování Božího slova se zamýšlí také apoštol Pavel ve svém listu Timoteovi. Tam píše toto: „Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu.“ Všimněte si: všechno to zvěstování a poslouchání směřuje k tomu, abychom byli „náležitě připraveni ke každému dobrému činu“. Stejně nám zdůrazňuje apoštol Jakub: „Podle slova však také jedněte, nebuďte jen posluchači – to byste klamali sami sebe! Vždyť kdo slovo jen slyší a nejedná podle něho, ten se podobá muži, který v zrcadle pozoruje svůj vzhled; podívá se na sebe, odejde a hned zapomene, jak vypadá.“

Takové neoslovitelné posluchače zažil apoštol Pavel v Řecku na Areopagu. Oni nebyli neoslovitelní proto, že by pro ně bylo Pavlovo kázání třeba příliš složité na pochopení nebo příliš akademické. Právě naopak. Připadali si příliš vzdělaní na to, než aby přijali Pavlovo jednoduché obyčejné slovo. Překážkou se jim stala jejich vlastní pýcha. „Co nám to chce ten nedovzdělanec vykládat?“ Ano, apoštol Pavel byl pro ně nedovzdělanec.

Jistě není nic špatného na tom, chtít se dozvědět něco nového. Ale je třeba se také ptát po smyslu a účelnosti. Četli jsme: „Všichni Athénané i cizinci, kteří tam pobývají, ničemu totiž nevěnují tolik času jako tomu, že vykládají a poslouchají něco nového.“ Kolik času trávili Aténané sledováním novinek, nevíme, ale víme, kolik my, dnešní lidé, věnujeme času sledování zpráv, novinek, tweetů, youtube videí a hromadě dalších informací, kterými se pouze bavíme, ale nejsme díky nim ani moudřejší ani rozumnější. Často se jedná o informace, které nejsou dobré ani k učení, ani k nápravě, ani k výchově ve spravedlnosti.

S tím souvisí otázka, jakou vůbec váhu má v dnešním světě slovo. Biblický text nám říká: Písmo svaté má váhu Božího slova. Četli jsme: „Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha.“ Tzn.: Vždy je třeba se ptát po původu slova – tedy odkud vítr vane. Kdo spoléhá na slova Písma svatého, ví, že čerpá z dobrého zdroje. Respekt a úcta k Písmu svatému, to je koneckonců základ svátků tohoto týdne, jak svátku věrozvěstů a překladatelů evangelia do staroslověnštiny, tak svátku profesora teologie a zastávce autority Písma nad autoritou církve. Ale pro všechny nezasvěcené, kteří si Božího slova neváží, zůstanou tyto dny vždy jen pouhými dvěma dny volna.

Četli jsme, že Písmo svaté je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti. Co to tedy znamená?

1) Učení - nebo také vyučování je to první, co jsme už zmínili a co nijak nesnižujeme: Tedy poznávání něčeho nového, co jsme předtím nevěděli a neznali. Ale je třeba se také ptát po smyslu a účelnosti. Poznání není samoučelné. Vzdělanost bez morálky je jako pravda bez lásky. Apoštol Pavel říká: Kdybych rozuměl všem tajemstvím a obsáhl všechno poznání, ale lásku bych neměl, nic nejsem. Písmo je tedy dobré k učení, ale tím to vše teprve začíná.

2) Písmo svaté je dobré k usvědčování. Co znamená tohle? Zní to trochu podivně, jako u soudu. Řecké slovo, které je tu užito, má zhruba tyto významy: Něco odkrývat, dokazovat, přesvědčovat, nebo také kárat či dokonce trestat. Je tedy zřejmé, že Boží slovo vede člověka nejen obecně k poznání, ale zcela konkrétně k poznání lidské hříšnosti. To je něco, co neradi slyšíme. My máme rádi, když nás Boží slovo potěšuje, vlévá naději a tak nějak povznáší člověka k Bohu. Ale Boží slovo také vynáší soud nad lidskou nevěrou a svévolí. Rozkrývá lidské motivy a vynáší na světlo myšlenky a touhy srdce. Rozhodně bychom se neměli tomuto zrcadlu svědomí vyhýbat.

3) Písmo svaté je dobré k nápravě. Ani poznání hříchu není samoučelné, resp. nemá za účel člověka zdeptat a ponížít, nýbrž motivovat k pokání. A pokání není jen lítost, nýbrž skutečná proměna – náprava, jak zde čteme. To se ovšem neděje jednorázově, nýbrž postupnou výchovou. To je další bod:

4) Písmo svaté je dobré k výchově ve spravedlnosti. Apoštol Pavel sice učí, že spravedlivými se před Bohem stáváme z Boží milosti a ne na základě svých skutků, ale zároveň zdůrazňuje, že nejsme ospravedlněni proto, abychom nadále hřešili. Proto nás Boží slovo ke spravedlnosti také vychovává a formuje naše myšlení a jednání tak, abychom získávali cit pro spravedlnost, etiku, a vůbec pro vše, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.

Vlastně všechno, co s námi chce Boží slovo dělat, dělá za účelem, aby „Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu.“

To dnešní kázání by tedy mohlo nést název třeba: Od slov k činům. Nebo také: Začíná to Písmem a končí to činem. Člověk jen musí přemýšlet, když vyjde z kostela, k čemu ho Boží slovo tentokrát vybídlo a co má dělat. Tak se ptali už posluchači prvního kázání církve: Co máme dělat? To je ta správná otázka na konci kázání. Konkrétní odpověď vám zpravidla nedá kazatel a často ani Písmo samo. Většinou si musíme ve světle zvěstovaného slova odpovědět sami.

A tak poslední myšlenka tohoto kázání je tato: Víme, že v evangelické bohoslužbě má Boží slovo, reprezentované Písmem svatým, naprosto zásadní postavení. Mnoho lidí ale nepochopilo, jaké je jejich vlastní postavení vůči Božímu slovu. Nejedna člověk totiž hledá v bibli odpovědi na své otázky. A neví, že skutečnost může být právě opačná: že Boží slovo je tu od toho, aby naopak otázky kladlo a vyvolávalo. Bůh se ptá, a ty, člověče, odpovídej. Tak se má číst bible. Tak se má poslouchat kázání. Tak totiž funguje Písmo, které pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě a k výchově ve spravedlnosti.

Modlitba: *Bože, máme mnoho otázek, na které neznáme odpovědi. A ty nám svým slovem ještě další otázky kladeš. Přemýšlíme, co odpovědět. Přemýšlíme, co máme dělat. Čemu se ještě máme naučit. V čem chybujeme. V čem potřebujeme nápravu. Jaká je tvoje a naše spravedlnost. Na tvé otázky hledáme své odpovědi a nalézáme je ve víře v tobě. Na tvé slovo odpovídáme vyznáním své víry. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že tvé slovo nás sytí k životu věčnému. Prosíme za všechny, kteří hladoví fyzicky i duchovně. Modlíme se za ty, kteří nemají nic, a nevědí, co s tím. Modlíme se za ty, kteří mají všebo dostatek, a také nevědí, co s tím. Prosíme za ty, kteří všechno vědí a znají, ale nedovedou milovat bližního. Prosíme za ty, kteří myslí jen na sebe, ale nevidí se tak, jak skutečně vypadají. Prosíme, aby Písmo svaté bylo mezi křesťany opět ve vážnosti a úctě. Prosíme za svědectví církve, aby bylo autentické, jasné a radostné. Povolávej si služebníky svého slova, aby přes všechna úskalí této služby měli odvahu radostně zvěstovat evangelium všem bez rozdílu. Pane, dej své církvi kajícího ducha, smělou víru, a nezlomitelnou naději. Amen.*